

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในเขต อําเภอบ้านม่วง สังกัดสํานักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 จำนวน 406 คน โดยจําแนกเป็นคณะกรรมการที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 92 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน และ ครูผู้สอนจำนวน 46 คน และคณะกรรมการที่ปฏิบัติงานนอกสถานศึกษา จำนวน 314 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 46 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 46 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 46 คน ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 46 คน พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 65 รูป และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 65 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 จําแนกประชากรตามสถานภาพการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเลขชี้และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากจำนวนรวมประชากรทั้งหมดได้ 406 คน

ขั้นที่ 3 เทียบสัดส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ขั้นที่ 4 สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการใน
แต่ละกลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและขนาดของ
สถานศึกษา

สถานภาพการ ปฏิบัติงาน	ร.ร.ขนาดใหญ่		ร.ร.ขนาดกลาง		ร.ร.ขนาดเล็ก		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คณะกรรมการที่ ปฏิบัติงานในสถานศึกษา								
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	13	12	20	19	13	12	46	43
1.2 ครูผู้สอน	13	12	20	19	13	12	46	43
รวม	26	24	40	38	26	24	92	86
2. คณะกรรมการที่ ปฏิบัติงานนอก สถานศึกษา								
2.1 ผู้แทนผู้ปกครอง	13	12	20	19	13	12	46	43
2.2 ผู้แทนองค์กรชุมชน	13	12	20	19	13	12	46	43
2.3 ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	13	12	20	19	13	12	46	43
2.4 ผู้แทนศิษย์เก่า	13	12	20	19	13	12	46	43
2.5 ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์	26	25	26	25	13	12	65	62
2.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ	26	25	26	25	13	12	65	62
รวม	132	98	132	126	78	72	314	296
รวมทั้งสิ้น	158	122	172	164	104	96	406	382

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในเขตอำเภอบ้านม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 43 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามกรอบคลุมศรภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดตามคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนที่กล่าวถึงบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 13 - 16) ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป และเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้แสดงความคิดเห็น โดยเสรีเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert)
3. ประมวลความรู้จากข้อ 1 และข้อ 2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในเขตอำเภอบ้านม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 43 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) และความถูกต้องครบถ้วนเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

5.1 อาจารย์สุรสิทธิ์ ถิทธิธมร ค.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านมหาใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวัดผลประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

5.2 อาจารย์สมเกียรติ พละจิตร ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องในเนื้อหาของแบบสอบถาม

5.3 อาจารย์จินดา สายคำ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและภาษา

5.4 อาจารย์อนุกุล ทองน้อย ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพธิ์ชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและภาษา

5.5 อาจารย์พรณี ไชร์ศรี ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครู ระดับชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลบ้านนาหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและภาษา

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้วคำนวณหาความสอดคล้อง (IOC) มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แบบสอบถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
  - 1 หมายถึง รู้สึกแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- เลือกแบบสอบถามข้อที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไปได้ทั้งหมด

43 ข้อ จัดพิมพ์นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามที่พิมพ์เสร็จแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในเขตอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 2 จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้แทนครู จำนวน 5 คน ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 5 คน ผู้แทนองค์กรชุมชน 5 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 5 คน ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

8. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเปียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) คัดเลือกคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.25 ขึ้นไป พบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .30 - .80

9. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .81 นำแบบสอบถามมาพิมพ์แล้วนำแบบสอบถามที่ปริกษาอีกครั้งหนึ่ง

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3
2. ขออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งวัน เวลาและสถานที่การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามให้ทุกโรงเรียนในเขตอำเภอบ้านม่วงจังหวัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้คืนมาทั้งหมดจำนวน 382 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์และตัดเลือก

เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้

2. ตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายชื่อ แต่ละฉบับตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	น้ำหนักคะแนนเป็น	5
ระดับการปฏิบัติมาก	น้ำหนักคะแนนเป็น	4
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	น้ำหนักคะแนนเป็น	3
ระดับการปฏิบัติค่น้อย	น้ำหนักคะแนนเป็น	2
ระดับการปฏิบัติค่น้อยที่สุด	น้ำหนักคะแนนเป็น	1

3. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลจำนวนสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในเขตอำเภอบ้านม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกสทศ เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านและรายชื่อ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติค่น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติค่น้อยที่สุด

3.3 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในเขตอำเภอบ้านม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกสทศ เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานนอกสถานศึกษา โดยใช้ t -test (Independent Samples)

3.4 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในอำเภอบ้านม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกสทศ เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามี ความแตกต่างจริง

เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของสเฟเฟ (Scheffe')

3.5 วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ เช่น

1.1 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 96)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนทั้งหมด
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 70)

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าความสอดคล้องรายข้อของแบบสอบถาม
	X	แทน	คะแนนรายข้อของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน
	Y	แทน	คะแนนรวมทั้งฉบับของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน
	Σ	แทน	ผลรวมของคะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test (Independent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 85)

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแล้วพบว่ามียุัยสำคัญทางสถิติแล้วจึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 118 - 119)